

u moeten oefenen in God, voor gij pijnloos zult vermogen te genieten!"

Hij ontsloot zijne oogen weêr. Hij zag, God verleende hem te mogen zien als Eva. En hij werd gescheurd door dezelfde schrikkelikheden. Hij zag de wereld bevolkt van gloeiende bollen en flakkerende fakkelen. Het blauw der hemelen: heet-blauw-laaiende flarden die wapperden. Alle heesters: groenvlammende zwaarden. De bloeiende boomen: domen van rustig-witte en onverbiddelijke hitte. En alles in één razenden baaiërd dooréén, één kolking van vuren die schroevend de lucht doorboorde en 't aanzuigen der wateren, der wateren van kokend metaal. . . . En waar zijn huid stond in het glorend licht, maar het licht was duizendvoudig van bijtende wonden, toen zei hij: „Arme Eva, Vóorgeboorne van mijn geslacht: waarom, waarom geboren?"

Maar tevens gaf hij zich-zelven antwoord (want hij mocht ineens heel 't verloop van menschelijk voelen ervaren, hij die bij voorbaat wíst):

„Om God te leeren kennen, die alle beelden schoon laat wezen in menschelijke oogen, zoodra zij Hem hebben bevroed. Voor wie heeft leeren beminnen Zijne schepselen, en in Zijne schepselen Hem, is dan het licht der zon geen ontwekkende bemoediging, en alle licht van den nacht geen vrede voor zijne gepinzen? Zijn niet de kruiden verdienstelijk voor zijne oogen, en is de schaduw der hoogere gewassen niet een gebød der rust? Zijn niet de dieren alle, de zwartste en schamelste als deze die blinken van macht en gewikstheid: zijn zij niet lief aan zijn bliken als nut of als les? Gij ziet de vogelen schieten ten lichte, en de visschen ter klaarte der wateren: hoe zoudt gij ze niet bewonderen omdat gij vrij kunt zijn als zij, zoo gij maar wilt in betrouwen tot God? Zie de groote dieren die werken: zij zijn een goddelijke boodschap. Zie deze die kruipen en zwadden: zij zijn de schoonste, daar zij u waarschuwen tegen leelijkheid. . . .”

Adam wachtte eene wijle; eene zoelte rees

in zijne oogen, die kwamen vol water. Hij dacht:

„O Eva, wat zoudt gij mij komen te leeren!"

— Maar weêr kreesch Eva, doorrijtend den dag:

„Weel!"

't Was 't uur dat de vogelen hooger dan ooit geluiden, en de dalen beurelen van het grazende vee. In de wouden zingen de bronnen onder suizeling van het gebladert, en alle leeuwen zwijgen, die alleen bij nachte geruchtig zijn en geweldig. De heuvelen trillen van klank. Mocht stilte soms naderen, dan hoort gij hoe alles luistert. En niets is zoeter om te vernemen, dan de effene lucht, die zwijgt.

Maar Adam voelt zich bij hooren weêr in Eva vereenigd. Weêr kent hij den smart van den mensch, aan 't eerste Geluid geboren. 't Is of schaaridige steenen reepen, ruw, in 't binnenste van zijne leden; of schroeiend de angel van reuzen-insekten priemen en peuteren komt in den gloed van zijn ingewand. Geen besef van eenig be teekenen: een doffe, dichte duisternis doorflitst van nijdige en pijnlijke bliksems. De dik-brijjige, zwart-moerassige zwoelte van een vadsige logheid telkens en telkens doorgeeseld van bloed-heldere striemen. Beten in den buik van slapende beesten, die razend opspringen van 't plots-vlijmende lijden, om weêr onmiddellijk in te slapen tot bij 't opzweepen van nieuwen beet. . . . En waar hij snijdend doorgalmd aldus, — kinkhoren waar al de gedochten der zee in huilen zouden binnen de dichtste, de zwartste, de hardst-weerspannige wanden vol wieren en modder, — leed Adam in den vloed zijner kinderen, die voor het hóoren zouden worden gewekt.

Doch weêr was de leniging in hem-zelve, die zei:

„O Genadige God, die ons zult leeren de zoete goedheid van den zang, zoodra wij u zullen kennen! Hoort: de vogelen plengen de weelde hunner kelen, en 't is